

Motion till riksdagen 2023/24:2514

av Joakim Sandell (S)

Styrmedel för avfallsrelaterad CCS

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en utformning av styrmedel för avfallsrelaterad CCS och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige och världen måste drastiskt minska de klimatpåverkande utsläppen för att leva upp till Parisavtalets åtaganden och nå 1,5-gradersmålet. För att lyckas krävs åtgärder på alla nivåer och i alla sektorer. De svenska avfallsförbränningsanläggningarna står för den i särklass största andelen koldioxidutsläpp från energisektorn i Sverige. Samtidigt är avfallsbranschen samhällsviktig på många sätt, inte minst genom den värme och el som branschen utvinner. I till exempel Malmö och Burlövs kommuner kommer cirka 60 procent av fjärrvärmens från Sydskanes avfallsaktiebolags (Sysav) avfallsdrivna kraftvärmeverk.

Till skillnad från många andra branscher har avfallssektorn svårt att på egen hand reducera sina klimatpåverkande utsläpp i den takt som krävs, på grund av begränsade möjligheter att byta bränsle eller att köpa in andra råvaror. För att nå en klimatneutral sektor krävs avskiljning och lagring av koldioxid, så kallad CCS.

I regeringens budgetproposition 2022 aviserades en satsning på bio-CCS – infångning och lagring av biogen koldioxid. Satsningen gör det möjligt att skapa negativa utsläpp, vilket är positivt. Regeringens satsning ska utformas som en omvänd auktion, där den aktör som kan genomföra ett bio-CCS-projekt till lägst kostnad får stöd för detta. Satsningens karaktär gör att avfallsbranschen kommer ha mycket svårt att konkurrera, eftersom en betydande del av de avfallsrelaterade utsläppen också är fossila. För de anläggningar som har såväl biogena som fossila utsläpp blir det svårt att matcha kostnaden för en anläggning vars koldioxid är helt biogen.

Koldioxidinfångning och -avskiljning skulle kunna få en betydande roll i våra städers klimatomställning. Om det kommunägda avfallsbolaget Sysav hade fått möjligheten att etablera en CCS-anläggning vid sitt kraftvärmeverk hade Malmö kommun haft

möjlighet att halvera sina utsläpp, tack vare infångning av både biogena och fossila utsläpp. Regeringen har tidigare aviserat att man vill utreda styrmedel för CCS med syfte att kunna stötta omställningen av cementproduktionen och raffinaderier. Ska vi nå målet om klimatneutralitet, såväl lokalt som nationellt och internationellt, krävs också styrmedel som utformas för avfallssektorn.

Joakim Sandell (S)